

O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA MUHITI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING HUQUQIY MEYORLARI

Ochildiyeva Naima Mengziya qizi

Termiz Agrotexnologiyalar va innovatsion rivojlanish instituti 3-bosqich talabasi, Agrobiznes va investitsion faoliyat yo'nalishi

Omonova Nafisa Qaxramon qizi

Termiz Agrotexnologiyalar va innovatsion rivojlanish instituti 3-bosqich talabasi. Agrobiznes va investitsion faoliyat yo'nalishi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7434123>

Annotatsiya. Maqolada O'zbekistonda investitsiya muhitini va jozibadorligini oshirish hamda mohiyati, xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotdagi o'rni hamda o'zlashtirilgan investitsiyalarning tarkibi va investitsion loyihalar tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: investitsiya, investitsiya muhiti, investitsiya jozibadorligi, erkin iqtisodiy zona.

ПРАВОВЫЕ КРИТЕРИИ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ СРЕДЫ В УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация. В статье анализируются важность и важность улучшения инвестиционного климата и привлекательности в Узбекистане, роль иностранных инвестиций в экономику, структура приобретаемых инвестиций и инвестиционных проектов.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционная привлекательность, свободная экономическая зона.

LEGAL CRITERIA FOR INCREASING THE ATTRACTIVENESS OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT IN UZBEKISTAN

Abstract. The article analyzes the importance and importance of improving the investment climate and attractiveness in Uzbekistan, the role of foreign investments in the economy, the composition of the acquired investments and investment projects.

Keywords: investment, investment climate, investment attractiveness, free economic zone.

Ta'kidlash joizki, keyingi yillarda O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik va investitsiya muhitini tubdan yaxshilash, biznes yuritish shartlarini baholashning jahon amaliyotida umume'tirof etilgan mezonlar tizimini joriy etish va tadbirkorlik faoliyatini ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirildi. , shu asosda mamlakatning xalqaro reytingini yanada oshirish.

Tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, kredit berish, xo'jalik nizolarini ko'rib chiqish, tadbirkorlikni tugatish tartib-taomillari sezilarli darajada soddalashtirildi va xarajatlari arzonlashtirildi. Mulkni ro'yxatga olish, yer uchastkalarini ajratish, qurilishga ruxsatnomalar berish, elektr tarmoqlariga ulashda "bir darcha" tamoyilini keng joriy etish bo'yicha faol ishlar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2020 yil 29 dekabrda Oliy Majlisga murojaatnomasida "iqtisodiy o'sishga, avvalo, raqobatdosh sanoat zanjirlarini yaratish hamda bunday loyihalarga investitsiyalarni ko'paytirish orqali erishiladi"[1] deb ta'kidlab o'tgan edi.

Bajarilganidan ko‘rinib turibdiki, O‘zbekiston yuqori salohiyatga ega, zarur shart-sharoitlar (katta ichki bozor, boy tabiiy resurslar, ko‘p tarmoqli infratuzilma va umuman iqtisodiyot), shuningdek, siyosiy va iqtisodiy barqarorlik bilan ta‘minlangan. Biroq mavjud bo‘lgan bu boy tabiiy, insoniy va siyosiy-iqtisodiy salohiyatni ro‘yobga chiqarish uchun, shuningdek, tegishli zamonaviy investitsiya muhitini shakllantirish hamda butun dunyo sarmoyadorlarini chinakamiga jalb etuvchi islohotlarni davom ettirishga kuchli davlat irodasi ham zarur.

Xorijiy investitsiyalarni respublika iqtisodiyotiga jalb etish uchun zaruriy shart-sharoitlar yaratilishi muhimdir, u, qachonki, qaysi mamlakatda iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va huquqiy shart-sharoitlar mavjud (ijobiy) bo‘lsagina o‘sha davlat iqtisodiyotiga qo‘yilishi mumkin. Davlat qarzining past darajasi va sezilarli oltin-valyuta zaxiralari tufayli yetarlicha kuchli makroiqtisodiy barqarorlikni saqlab qolgan holda yiliga 8%. Ilmiy adabiyotlarda investitsion muhit terminiga juda ko‘p tushunchalar berilgan. Jumladan, Glagoleva va Beloguralarning fikricha, "mamlakat yoki mintaqaning investitsion muhiti moliyaviy qo‘yilmalar jozibadorligi ma‘lum darajasini belgilovchi siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy hamda davlatni huquqiy sharoitlari tavsifini birgalikda umumlashtirilganidir". Investitsion muhit to‘g‘risidagi ilmiy qarashlarni umumlashtirgan xolda, bu tushunchani ma‘lum investitsion jarayonlarni amalga oshishi va rivojlanishini belgilaydigan turli omillar yig‘indisi sifatida ifodalanganligini ko‘rish mumkin.

Dunyoda ham xalqaro, ham milliy huquqiy miqyosda yuzaga keladigan investitsiya huquqiy munosabatlari kundan-kunga mazmunli bo‘lib bormoqda. Aniqlanishicha, milliy investitsiya huquqi xalqaro investitsiya huquqining asosiy qoidalari asosida rivojlanmoqda, chunki investitsiyalar dastlab huquqiy kategoriya va vosita bo‘lib, nafaqat milliy investorlarni davlat bilan, balki xorijiy investorlarni ham istiqbolli ob‘ektlar bilan bog‘laydi. boshqa davlatdagi iqtisodiy faoliyat.

O‘tgan yillar davomida hali ham davlat sektoriga kiruvchi mavjud aktivlarni xususiyashtirish va davlat tasarrufidan chiqarish jarayonlari jadallashtirildi. Shunday qilib, birgina 2017 yilning o‘zida 540 ta korxonaga xususiyashtirildi. 2018-yil fevral oyida hukumat tijorat korxonalarida davlat ishtirokini qisqartirish to‘g‘risidagi qonunni qabul qildi. 2018-yil oktabr oyida “O‘zbekneftgaz” ochiq auksionga qo‘yib, 156 ta asosiy bo‘lmagan aktivlarini sotishni boshladi. Xususiyashtirish asosan metallurgiya va tog‘-kon sanoati, neft-gaz sektori, kimyo va boshqa sohalarga ta’sir qiladi.

Mintaqa iqtisodiyotiga yo‘naltirilgan investitsiyalar har bir aniq loyihaning maqsadlari, uni amalga oshirish muddati va unga jalb qilingan resurslar bilan cheklangan sharoitlarda foydali bo‘lishi kerak. Samaradorligi oldindan tasdiqlangan, o‘zini oqlash muddati qisqa va amalga oshirish shartlari qo‘shimcha xavfga ega bo‘lmagan loyihalarga sarmoya kiritish maqsadga muvofiqdir.

Shuning uchun investitsiyalar, birinchi navbatda, aniq ichki va tashqi bozorlarga yo‘naltirilgan, kapitalni ko‘p talab qilmaydigan yoki strategik ahamiyatga ega bo‘lgan yangi ishlab chiqarishlarni yaratishga yoki an‘anaviy sanoat bazasini rekonstruksiya qilish va modernizatsiya qilishga yo‘naltirilishi kerak. Umidsiz zarar ko‘rayotgan korxonalarni moliyalashtirish va qo‘llab-quvvatlashdan voz kechish, shu bilan birga import qilinadigan tovarlar yoki resurslar bilan solishtirganda mahsuloti raqobatbardosh bo‘ladigan yangi ishlab chiqarishlarni tashkil etishdan voz kechish kerak.

Mintaqaviy iqtisodiyotda investitsion oqimlar muayyan tarkibiy cheklovlarga ega. Har bir tarkibiy nisbat rivojlanishning ayrim chegaralangan darajalarini yoki hozirgi holatini belgilashi kerak. Limit qiymatlari dasturning ma'lum bir bosqichini amalga oshirishning taktik shartlariga va ushbu muammolarni hal qilishda davlat aralashuvi imkoniyatiga qarab muvozanatli tarzda o'rnatilishi kerak, chunki bunday nisbatlar ataylab o'zgartirilishi mumkin.

Xulosa o'rnida, investitsiya salohiyati va investitsiya muhitidagi o'zgarishlar tahlili asosida shunday xulosaga kelish mumkinki, 2016 yilning kuzida boshlangan amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı o'zgarishlarni hisobga olgan holda, investitsiyalarni rivojlantirishning iqtisodiy va siyosiy istiqbollari. O'zbekiston ijobiy ko'rinishga ega, bu esa, shubhasiz, mamlakatga xorijiy sarmoyalarni faol jalb etishga xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Мирзиёев Ш.М. Указ Президента Республики Узбекистан от 7 февраля 2017 года № УП-4947 «О стратегии действий по дальнейшему развитию Республики Узбекистан». // «Народное слово» от 8 февраля 2017 г.
2. Инвестиции в Центральную Азию: один регион, множество возможностей. https://www.bcg.com/Images/BCG-Investing-In-Central-Asia-report-ENG_tcm27-212857.pdf
3. Об утверждении Стратегии инвестиционной политики Республики Узбекистан до 2025 года. Invest to Uzbekistan. <http://invest-in-uzbekistan.org/novosti-uzbekistana/ob-utverzhdanii-strategii-investitsionnoj-politiki-respubliki-uzbekistan-do-2025-goda/13.5>. 2019
4. MY Tirkashev, «THE ROLE OF SMALL SCALE BUSINESS IN THE DEVELOPMENT OF MARKET ECONOMY», МОЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КАРЬЕРА Учредители: Общество с ограниченной ответственностью” Моя профессиональная карьера”, 34, 2022, 97-102 с.
5. M Yu Tirkashev, NB Eshtemirov, «FACTORS OF EFFECTIVE USE OF MECHANISMS TO IMPROVE FINANCIAL CONTROL», 2022, Вестник магистратуры, 3-2 (126), 111-112 с.